

ΠΟ τὴν ἔποψιν τῆς παγκοσμίου πνευματικῆς κινήσεως τὸ ἐκπνέον ἔτος εἶναι ἀναιμικόν. Ἀρκεῖ νὰ ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὸ ἡμισυ τοῦ ἔτους διέρρευσεν ὑπὸ τὰς ὁμοθροντίας τῆς πανόπλου Εὐρώπης.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς θὰ θίξωμεν τὰ κυριότερα φιλολογικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ γεγονότα τοῦ 1914,

ὅτινα ἀπηγγέλησαν τὴν γενικὴν προσοχήν, εἰδικώτερον δὲ τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἑλλάδα.

Ἀρχαιολογία. Ἀνασκαφαὶ διενεργήθησαν ἐν Κυρηναϊκῇ ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς, καθ' ἧς ἀνευρέθη ἀγάλμα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐν ἈνωΑιγύπτῳ καὶ Ἀσσυρίᾳ ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Ἀνατολικῆς Ἐταιρείας, ἐν Βαβυλωνίᾳ ὑπὸ Ἀμερικανῶν. Ἐν Ἑλλάδι ἐνήργησαν ἀνασκαφαὶ ἡ Γερμανικὴ ἀρχαιολογικὴ σχολὴ εἰς Τύρινθα καὶ Κεραικόν, ἡ Ἰταλικὴ εἰς Γόρτυνα τῆς Κρήτης, ἡ Ἀμερικανικὴ εἰς Παλαιὰν Κόρινθον καὶ Λοκρίδα, ἡ Αὐστριακὴ εἰς Ἡλίδαν, ἡ Γαλλικὴ εἰς Δῆλον καὶ Δελφούς. Ὁ κ. Δαῖρπελδ ἀνέσκαψεν ἐν Κερκύρᾳ, ὁ κ. Κουρουνιώτης εἰς Χίον, ὁ κ. Κερκαμπόπουλος εἰς Βοιωτίαν, ὁ κ. Καστριώτης παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν (ᾠδεῖον Περικλέους, Πνύξ, Μενδρετὲς) ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος εἰς Θεσσαλίαν, ὁ κ. Φιλαδελφεὺς εἰς Νικόπολιν. Ἐπίσης ἐγένοντο μικρότεραι ἀνασκαφαὶ εἰς Ἐρετρίαν, Θήβας, Ἀργουστόλιον, Κοζάνην, Χειμάρραν, Πέλλαν, Κρήτην καὶ Παραμυθίαν. Εὐρήματα ἀνευρέθησαν εἰς Καρδίτσαν, Ἐλευσίνα, Κόθηρα, Ὀλυμπίαν, Πειραιᾶ, Νιάουσαν, Πύλον, Πολυκρήνην Κρήτης, Πρεσπᾶς Μακεδονίας. Ἐγένετο ἡ ἀναστήλωσις τοῦ τάφου τῶν Μουσῶν ἐν Ὀρχομενῷ. Ἀνακοινώσεις ἐγένοντο ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις σχολῶν ἐν τῇ Ἀγγλικῇ καὶ Γερμανικῇ.

Δραματικὰ. Ὁ Σεβαστοπούλειος γλωσσικὸς — Ὁ Ροτσιλδεῖος δραματικὸς — Ὁ καλλιτεχνικὸς τοῦ Πολυτεχνείου. — Ὁ ἀρχαιολογικὸς τῆς κ. Σλήμαν. — Ὁ δραματικὸς τῆς Ἐταιρείας τῶν δραματικῶν συγγραφέων. — Προεκηρύχθησαν ὁ δεύτερος Ἀερώφειος μουσικὸς καὶ ὁ τρίτος δραματικὸς ὑπὸ τοῦ ᾠδείου, ὁ Γερουσιαστικὸς γλυπτικὸς, ὁ Εὐγενίδειος ἱστορικὸς, ὁ Σούτσειος φιλοσοφικὸς.

Ἰωβελαῖα. Ἐφορτάσθησαν ἡ τριακοσιετηρὶς Θεοτοκοπούλου ἐν Τολέδῳ, ἡ 300 τοῦ Ὁλλανδικοῦ Πανεπιστημίου Γκρόνινγκεν, ἡ διακοσιετηρὶς τῆς γεννήσεως τοῦ μουστογοῦ Γλύου. Καὶ δύο δημοσιογραφικὰ ἱωβελαῖα. Ἡ πεντηκονταετηρὶς τοῦ (Ν. Ἑλ. Τύπου) τῆς Βιέννης καὶ ἐν ἀντιθέσει τοῦ μικροῦ (Εὐρίπου) τῆς Χαλκίδος.

Θέατρον. Ἐν Εὐρώπῃ ἐπαίχθη ὁ Περικλῆς τοῦ κ. Ἀθανασιάδου καὶ ἡ «Κισσάκητις τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ Ντὲ Μποᾶ. Ἐν Ἑλλάδι ἡ στατιστικὴ τῆς θερινῆς περιόδου ἀπέδειξεν ὅτι ποσοτικῶς ἡ ἐπιθεώρησις ἦλθε πρώτη καὶ ἔπειτα κατὰ σειράν ἡ κωμῳδία, τὸ δράμα, ἡ ὁπερέττα.

Δώδεκα θέατρα ἐλειτούργησαν ἐν Ἀθήναις τὸ θέρος, πρώτην δὲ φορὰν ἤρχισαν τὸσον ἐνωρὶς — 14 Ἀπριλίου — αἱ παραστάσεις. Ποιοτικῶς αἱ ἐπιθεωρήσεις ἐπῆραν τὸν κατῆφορον τῆς ἀποτυχίας, ὡς ἐκ τῆς πληθώρας τῆς παραγωγῆς. Περισσότερον ἐπέτυχεν ὁ «Παπαγάλλος». Πολὺ ἐθορύβησαν τὰ λαϊκὰ θέατρα μετὰ τὴν «Σκούπαν», τὸ «Α.Ο.Δ.Ο.» καὶ τὸ «Τσόκαρον». Αἱ μετ' ἀξιώσεων ἐπιθεωρήσεις ἦσαν: Παναθηναῖα — Πανόραμα — Ἐπινίκεια — Ἐλᾶτε νὰ δῆτε — Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος. Ἐκ τῶν ξένων ἔργων εἶχον ἐπιτυχίαν ὁ «Κος Ἀνακριτής», τὸ «Μωρό μου», οἱ «Ψύλλοι στ' αὐτιά», «Ὁ ἀγαπημένος τῶν γυναικῶν», ὁ «Βραζιλιάδος» εἰς τὸν θίασον Λεπενιώτου. — Ὁ Διάβολος, ὁ Εἰσαγγελεὺς Χάλλερ, ἡ Καρμανιόλα, ἡ Φραντζέσκα ντὰ Ρίμινι εἰς τὸν θίασον Κοτοπούλη. Ὁ Λουδοβίκος ΙΑ', ἡ «Χατούνα» εἰς τὸν θίασον Νίκα. — Πρωτότυπα ἔργα ἐδόθησαν Συναδινῷ «Ἐπιτήδειος». — Ξενοπούλου (τὸ φίλο τοῦ Λεβάντε), «Ἀκτίνες Ν», «Κεφαλὴ τῆς Μεδούσης». — Δημητρακοπούλου «Φωτιά». — Λιδωρικὴ «Ψυχὴ τοῦ στρατιώτου». — Βουτυριδίου «Ἡ πολιτικὴ τοῦ σκοτώμενου», «Ἐλευθερωταί», «Κατσάνδρα», «Ὁ ἄνδρας». — Μαρκέλλου «Περασμένη» ποῦ Ξυπνοῦ. — Τσοκοπούλου «Ἡ δασκάλα τοῦ χωριοῦ» — «Τοντίν», «Ἄμπτον Κλάμπ» Πιστρονίκινου. — Νεγρεπόντη «Ὁ χορὸς τοῦ Βορηᾶ. — Σακελλαρίου «Ἡ φίλη». — Κολοκοτρώνη «Ὁ μακαρίτης». — Κορομηλά «Ὁ γυρισμός», «Τὸ κλειδί». — Περεσιᾶδου «Διπλὰ στέφαν», «Μάρκου Μαρῆ (τὸ θάρρος τῆς ἀγνοίας», «Ἡ Ἀθώα ἁμαρτωλή», «Τὸ σπῖτι τῆς καρδιάς» Ἐδόθη καὶ πληθὺς μετρίων ἔργων, ὡς ἡ Καμπάνα. — Πάρε πόδι. — Στὰ Γιάννενα. — Ξεφαντώματα. — Ἡ κυρία δέχεται. — Μοχρωμάχες. — Παγκόσμιον Λεύκωμα κλπ.

Δραματικὰ σχολαὶ ἰδρύθησαν: Ὑπὸ τοῦ κ. Ἰωσήφ, κ. Βονασέρα καὶ ᾠδείου Πειραιῶς.

Καλλιτεχνία. Ἰκανὴ ἐργασία εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ ἐργαστήρια ἐγένετο. Οἱ κ. κ. Χατζῆς, Ροῦλός, Μαθιόπουλος, Ὁθωναῖος, Θωμόπουλος, Γεωργαντῆς, Ἰωαννίδης, Ζευγώλης ἐπλούτισαν τὴν τέχνην μετὰ νέα ἔργα. Ἐκθέσεις διωργάνωσαν οἱ κ. κ. Στρατηγός, Κογεβίνας, Μποκατσιάμης, Παπαπαναγιώτου, ὁ «Παρασπᾶς» πολεμικῶν φωτογραφιῶν καὶ ὁ ἐξ Ἀθηνῶν διελθὼν κ. Σκῶτ. Αἱ Ἀθῆναι ἐφιλοξένησαν ξένους ἰωγράφους, τὸν Δακὸν Ντούκσον, τὸν Οὐγγρον Λαδλὸ καὶ τὴν Γαλλίδα Σερπαντιέ. Καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις διωργάνωθησαν ἐν Κερκύρᾳ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῆς Ἑνώσεως καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Δύο γελοιογράφοι, οἱ κ. κ. Ραφουμανίκης καὶ Παπαγεωργίου ἐξέστηκαν γελοιογραφίας τῶν.

Μουσική. Τρεῖς ὁπερέτται, πρωτότυποι ἐπαίχθησαν: Ὁ Πόλεμος ἐν Πολέμῳ, τὰ Παραπήγματα, ὁ Ἐρως καὶ Στρατός. Συναυλίας ἐδόθησαν, ἐκτὸς ἱκανῶν ἐρασιτεχνικῶν διὰ σκοποῦς φιλανθρωπικῶς, αἱ τῆς ὀρχήστρας τοῦ ᾠδείου, ὁλονὲν τελειοποιουμένης, τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας, τῆς Χωρωδίας Βελιγραδίου, τοῦ Σουλῶν τῶν Ἑρασιτεχνῶν, τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοιν-

τέτου, τῆς Ἑταιρείας τῆς Μουσικῆς τοῦ δωματίου, τοῦ Κουαρτέτου Μπουστίντου, τοῦ Φωνητικοῦ κουαρτέτου. Ἐξετελέσθη τὸ ὁρατόριον («Σαμφών») ἐν τῷ Ὡδεῖῳ Λόττνερ, ἔδειξαν δὲ τὴν τέχνην των ἐν ἰδίαις συναυλίαις αἱ κ. κ. Φωνᾶ, Καμπανάκη, Σκέπερς, Γεννάδη, αἱ Αἰδές Πανιά, Μαρκέτου, Ἡπίτου, Νικάκη, οἱ κ. κ. Σούλτσς, Μπουστίντου, Εὐστρατίου, Ἐράστης, Καζαντζῆς καὶ Ἀγαπητός. Ζωηρὰ κίνησις παρετηρήθη εἰς τὰ δύο Πειραϊκὰ Ὡδεῖα. Ἐξ Ἀθηνῶν διελθόντες, ἔδωσαν συναυλίας ὁ περίφημος κλειδοκυβαλιστὴς Γκοντόφσκη καὶ ὁ Φαρκοῦ.

Ἄλλα γεγονότα ἄξια ἰδιαίτερας μνείας εἰσὶ: Ἡ παρασημοφορία τῆς Σάρας Μπερνάρ. — Ἡ ἐκλογή τριῶν νέων Γάλλων Ἀκαδημαϊκῶν, τῶν Καπύς, δὲ λὰ Γκόρς καὶ Μπέρξον. Ἡ καταστροφή τῆς Ἀφροδίτης τοῦ Βελασκὲθ ὑπὸ Ἀγγλίδος συρραζέττας. — Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸ Salon τῶν Ἑλληνίδων ζωγράφων Ἀσπριώτου, Μαύρου, Θεοφυλάκτου, Γιαννακοπούλου καὶ τῶν κ. κ. Δημητριάδου, Λουκίδου, Καρθωνίδου καὶ Καβάκου. — Θρίαμβος ἐν Λονδίῳ τοῦ κλειδοκυβαλιστοῦ Ἀγγελάτη. — Παράστασις τοῦ «Ἀγαμέμνονος» τοῦ Αἰσχύλου ἐν Συρακούσαις. — Ἐκλογή τῆς Δάφνερλεφ ὡς μέλους τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας. — Ἰδρυσις νέας σχολῆς, τῶν «Δινιτῶν». — Ἐπιτυχεῖς συναυλίαι Μπότσχη, βαρυτόνου ἐν Γενεύῃ, δεσπ. Ἀντωνοπούλου, βιολιστρίδας εἰς Βρυξέλλας, Λαμπιλέτ καὶ Καμηλιέρη ἐν Λονδίῳ, Λεούση ἀοιδοῦ εἰς Παρισίους. Ἡοίτηυσεν ὁ βιολιστὴς Εὐσταθίου ἐν Βρυξέλλαις. Ἐνὰ ἔργον ἐνεποίησαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν: Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Μπουρζὲ ὁ «Δαίμων τῆς Μεσημβρίας» καὶ θεατρικὰ ὁ «Σίδηρος» τοῦ Δ' Ἀνούντζιο καὶ τὸ «Τόξον τοῦ Ὀδυσσεύς» τοῦ Χάουπμαν. — Καταστροφὴ καλλιτεχνημάτων τῆς Λουμπαιν καὶ τῆς Μητροπόλεως τῶν Ρήμων. Συνέδρια διεθνή συνήλθον τὸ Ε' Μουσικῆς ἐν Παρισίοις καὶ τὸ Δ' Ἀρχαιολογίας εἰς τὸ Ἀλγέριον.

Ἐν Ἑλλάδι. Ἐορτὴ τῶν ἐθνικῶν χορῶν ὑπὸ τοῦ Λυκεῖου καὶ παραστάσεις τοῦ Φούλλερ. — Δίκη μαλλιαρῶν ἐν Ναυπλίῳ. — Ἰδρυσις Ἑνώσεως συντακτῶν τῶν ἐφημερίδων. — Ψήφισις νόμων περὶ διαρκούς καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως, περὶ ἀρχείων τοῦ Κράτους, περὶ ἰδρύσεως Ὡδεῖου ἐν Θεσσαλονίκῃ, Βυζαντινοῦ μουσείου, Ἐθνικῆς μουσικῆς συλλογῆς. — Ἰδρυσις μεταλλίου Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. — Σχέδια ἐξωραϊσμοῦ ὑπὸ τοῦ Μώsson.

Διαλέξεις. Ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κ. κ. Ψάχου, Ἀννίνου, Εἰρ. Δημητράκοπούλου, Χρυσάφη, Τράμπαν, Παλαμᾶ, Κρεσπενίτου, Μητροπολίτου Χριστουπόλεως, Ἀμπελά, Προβελεγγίου, Πολέμη, Λιδωρίκη, Λιχτεμπερζέ, Ἀλλιέ, Καζαντζάκη, Μελά, δεσπ. Ζάνου, Κυπραίου, Πάπ, Παπαπάνου.

Θάνατοι. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀπέθανον: Ἐν Εὐρώπῃ οἱ ἀρχαιολόγοι: Ὁ Γερμανὸς Κόντς, οἱ Γάλλοι Περρὸ καὶ Μαρτέν, ὁ Ἰταλὸς Μιλάνε, ὁ Ὁλλανδὸς φιλάρχαιος Γκένοπ, οἱ Ἑλλήνες Μυλωνᾶς καὶ Λαμπάνης. Οἱ Γάλλοι Ἀκαδημαϊκοὶ Αεκλέρι, Δὲ Μέν. — Ὁ Ἀγγλος φιλόλογος Μπαυγώταρ. — Οἱ Γάλλοι ποιηταί, Μιστράλ καὶ Δερουλέδ. Ὁ Γερμανὸς συγγραφεὺς

Χεύζε. — Οἱ ζωγράφοι, ὁ Γάλλος Φερριέ, ὁ Ἀγγλος Ἐρκόμερ, ὁ Γερμανὸς Βέρνερ, ὁ Ἀμερικανὸς Μπράουν, ὁ Ἀγγλος χαράκτης Μπλάκ, ὁ Ἀγγλος γελοιογράφος Τέννελ. — Ὁ ἰσθμῖος γραμματεὺς τῆς Γαλλ. Ἀκαδημίας Ρουζόν. — Ὁ Γάλλος συνθέτης Μανιάρ, τουφεκισθεὶς. — Ὁ Αὐστριακὸς συνθέτης Γκόλτμαρκ. — Κλειδοκυβαλισταί: Ὁ Γάλλος Πούνιο καὶ ὁ Γερμανὸς Σταβενγάργεν. — Ὁ Γερμανὸς δραματικὸς συγγραφεὺς Φράντ. — Ὁ Γερμανὸς εὐθυμογράφος Παίτσλ. — Ὁ Δανὸς κωμωδιογράφος Βήδ, αὐτοκτονήσας. — Οἱ ἡθοποιοί: Ἀγγλος Ἰρβίγκ, πνιγείς, ὁ Γάλλος Ἀρμέλ, αὐτοκτονήσας, ὁ Γερμανὸς Τζιχαπέτρο. — Οἱ δημοσιογράφοι: Ἐρμπάρ, διευθυντὴς τοῦ «Χρόνου» τῶν Παρισίων, Καλμέτ, δολοφονηθεὶς, διευθ. τοῦ «Φιγαρώ», ὁ Πρεστανσὲ καὶ ὁ Πούλιτσερ διευθ. τοῦ «Κόσμου» τῆς Ν. Ὑόρκης.

Ἐξαιρετικῆς μνείας δεόν νὰ τύχωσι τὰ θύματα τοῦ πολέμου. Ἐπεσαν μαχόμενοι οἱ Γάλλοι ποιηταί Νολλύ, Περγύ, Διμά, οἱ κριτικοὶ Ντέ Ρεβοσό, Μίλλερ, Ζιλμπέρ, ὁ πεζογράφος Οὐρκάδ, ὁ βιολονσελίστας Καζαντεσὺ, ὁ δημοσιογράφος Κασανιάν, ὁ λογογράφος Ἐρν. Ψυχάρης καὶ ὁ Γερμανὸς ποιητὴς Ε. Λόνς.

Ἡ Ἑλλὰς ἐστερήθη τοῦ μεσαιωνοδίου Σάθα τῶν φιλολόγων Π. Παπαγεωργίου καὶ Θ. Παπαδημητράκοπούλου, τοῦ ποιητοῦ Συνοδινού, τοῦ γλύπτου Παρλιάρου, τοῦ συνθέτου Βελουδίου, τοῦ βιολονσελίστα Αὐγερινού, τοῦ διηγηματογράφου Δουζίνα, τοῦ δημοσιογράφου Κριτῆ, τοῦ ἡθοποιοῦ Σταυροπούλου.

Ἐκδόσεις. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ ἔκδοσις πρωτοτύπων ἔργων ὑπῆρξεν ὅπωςδήποτε γόνιμος. Ἀναφέρουμεν τὰς κυριώτερας ἐκδόσεις.

Ἔργα Ἐπιστημονικά. Ἑλλ. Πολιτεία Φιλαρέτου. — Οἰκονομικὴ διοίκησις ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπὶ Βενετοκρατίας, Ἀνδρέαδου. — Περί διαζυγίου, Σολιώτου. — Ἐργατικὴ ἀσφάλεια, Καραπαναγιώτου. — Σοσιαλιστικῶν εἰδῶλων κατὰ λυσις, Παπαμιχαήλ. — Ἡ διοίκησις τῆς Μακεδονίας, Πολυχρονιάδου. — Τὸ εἰρηνευτικὸν κράτος, Δουδούμη.

Θεολογικά καὶ φιλοσοφικά: Ἡ ἀρχὴ τῆς μετεμψυώσεως, Πειραματικὴ ψυχολογία, Βορρέου. — Ἀτομικὴ ἐπανάστασις, Βρισνιτζάκη. — Ἐθνικὴ παιδαγωγικὴ, Ἰακωβίδου. — Β' τόμος Ἀπάντων, Λάτα. — Ἡ σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, Καλλιμάχου. — Μελέται καὶ διμιλίαι, Δουλγέρη. — Ἡ ἡθικὴ, Μητροπούλου. — Γερμανὸς ὁ Β', Λαγοπάτη. — Περί ἀγωγῆς, Καλογεοπούλου.

Ἀογειολογικά. Προϊστορικὴ ἀρχαιολογία, Καθβαδίου. — Ἡ Ἀκρόπολις καὶ τὸ Μουσεῖόν της, Σωτηριάδου. — Περί δικαστοῦ ἀετοῦ, Σβορώνου. — Βυζαντινοὶ ναοὶ Ἀττικῆς, Συγγοπούλου.

Φιλολογικά. Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις, Παπαδάκη. — Ἡ ὁμογραφία μας, Τριανταφυλίδου. — Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς, Βλαστοῦ.

Ἱστορικά. Ἀναδρομάρης, Καμπούρογλου. — Θεσσαλονίκη, Ἀδαμαντίου. — Περί Μαυρονοράτων, Στούρτζα. — Ἱστορία τῆς ἰατρικῆς, Ζερβού. — Τουρκικὰ καταρρέουσα ὑπὸ Μύλλερ,

καὶ "Αλωσις Κων) πόλεως ὑπὸ Σχουλεμπερζέ, ἀμφοτέρω κατὰ μετάφρασιν Λάμπρου.

Πολιτικά: Ἡ Ἑλλάς μετὰ τὴν νίκην, ὑπὸ Μακεδονοῦ. — Τὸ μέλλον τῆς Ἑλλ. φυλῆς, Παπανδρέου. — Ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, Ἰδα. — Περὶ ἀγροτικῆς πολιτικῆς, Καρούσου. — Ἑλλάδος θρίαμβος, Παπαμιχαήλ. — Μακεδονικὰ ἀπομνημονεύματα, Αὐγερινού. — Δημοσιεύματα περὶ Χαριλάου Τρικούπη. — Ἡ ἐπανάστασις καὶ τὸ ἔργον τῆς, Θεοδωρίδου.

Καλλιτεχνικά: Ὁ Χριστὸς ἐν τῇ τέχνῃ, Σωτηρίου. — Οἱ ζωγράφοι τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, Θωμοπούλου. — Δεύκωμα Ἀγίου Ὁροῦ.

Πολεμικά: ἐντυπώσεις. Λιδωρίκη, Μελά, Κοκκίνου, Βεάκη, Βρυζάκη, Καλλιμάχου, Μητροπολίτου Δράμας, Μητροπολίτου Μυρσίνων κλπ.

Θεατρικά: Ἀσπρο καὶ μαῦρο, Μελά. — Γιά τὸ ψωμί, Πίτσα.

Διηγήματα: Μεγαλόχαρη, Τανάγρα. — Ἀρρωστές ψυχές, Παπαδοπούλου. — Καινούργια διηγήματα, Φωτάκη. — Πολεμικὰ διηγήματα, «Συλλόγου Ὁφελίμων Βελίων». — Ἰσοθετημένη, Εἰρήνης Δημητρακοπούλου. — Ἀρωστη πολιτεία Καζαντζάκη. — Ὁ πετεινὸς, Βλαχογιάννη. — Ἡ βοσκικοῦλα μὲ τὰ μαργαριτάρια, Νιρβάνα. — Δειλινὸς κοῦβέντης, Νικολοῦδη. — Σκόρπιες μολυβιές, Ταγκαπούλου. — Νεοελληνικὰ παραμύθια, Ἐλάτου.

Ποιητικὰ: συλλογαί. Ἡ καρπύνα τῆς πατρίδος μου, Λιβανῆ. — Λογάκια, Πετρίδου. — Τραγούδια τῆς Σέρης, Μάγνη. — Ἐθνικὰ τραγούδια, Σαλούτση. — Πολεμικὰ ᾄσματα,

Ταβουλάρη. — Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ οὐνείρου, Περνιολίτη. — Ὁ ἐρωτοπαθὴς τραγουδιστής, Βέλμου. — Μαρχιμένα λουλούδια, Αὐγουστάκη. — Θρύλοι, Ραζέλου. — Ὁ Ἀϊ Νικόλας, Γιοφύλλη. — Προσφορά στὸν Ἡρακλῆ, Καμπάνη. — Τραγούδια, Κατσοῦ. — Ἐκλιγαὶ τραγουδιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, Πολίτου.

Ποικίλα. Δεξιὸν φυτολογικόν, Γενναδίου. — Ἡ Μεγάλη Ἀμερική, Νικολάου. — Ἐγγειρίδια ὑγιεινῆς: Παναγιωτάτου, Κατσίγρα, Χαριτάκη. — Ἡ μουσικὴ τῶν σχολείων, Ἀργυροπούλου. — Μπαίξεκε νέας Ἑλλάδος, Εὐαγγελίδου. — Νέα Ἑλλάς, Συλλόγου «Πτολεμαῖος». — Παίλμοι Κύπρου, Βελωνάκη.

Περιοδικὰ: καὶ ἑβδομαδ. φύλλα ἐξεδότησαν: Βιομήχανος. — Λαός. — Ὁργάνωσις. — Ἐθνικὴ Δόξα. — Ἐθνικὴ χαρά. — Κορυθαλός. — Νέον Πνεῦμα (Σέρραι). — Ἐπανησιακὴ ἐπιθεώρησις (Ζάκυνθος). — Βιομηχανικὴ ἐπιθεώρησις. — Πλοῦτος. — Παλιᾶτσος. — Δημότης.

Ἡμερολόγια. Παικίλη στοά. — Σκόκου. — Ἐγκυκλοπαιδικόν. — Μικρασιατικόν. — Ἡπειρωτικόν. — Ἰθακήσιον. — Ἐφημερίδας «Ἀέθρου». — Ἐφημερίδας «Σκάνδαλον» (Θεσσαλονίκη). — Τοῦ «Ἀίγ' ἀπ' ὅλων» Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπιβάλλεται νὰ τελειώσωμεν τὴν σύντομον ἀναγραφὴν μὲ τὴν εὐχὴν, ἡ ὁποία, ὅσα τετριμμένη καὶ ὅν εἶναι, ἀποβαίνει ἐφέτος ἐπιτακτικωτέρα, ὥπως τὸ 1915 ἀποβῇ εὐτυχέστερον, καὶ πνευματικῶς, τοῦ λήξαντος ἔτους.

Κ.

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Πριγκίπισσα τῆς Σάσσων.—Λιμπρόντο Ν. Λάσκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου. Μουσικὴ Σ. Σαμάρα.

Τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Σαμάρα, ἀρχίζει ὡς ὑπερέτα, συνεχίζεται ὡς ὅπερα κομικόν—καὶ εἶνε αὕτη ἡ κυρία μορφή του—καὶ τελειώνει ὡς μελόδραμα. Δὲν ἔχει ὁμοιογένειαν. Ὁ συνθέτης δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γράψῃ ἀμυγλὴ ὑπερέτα διότι εἶνε λυρικός, καὶ διὰ τοῦτο ἡ μουσικὴ του ἂν δὲν ἔχει πολλὴν χάριν, ἔχει πάντοτε περιλάθειαν.

Καὶ εἰς τὸ νέον αὐτὸ ἔργον τοῦ κ. Σαμάρα ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἀσήμαντος. Κυριαρχεῖ ἡ μουσικὴ. Ἡ ὀρχήστρα καλύπτει τὴν πλοκήν.

Ἡ ὑπόθεσις ἐγγράφη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνθέτου ὅπως ἐκτυλιχθῇ εἰς νῆσον, ἣτις θὰ συνεκέντρωνε τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς κομικοτήτας μιᾶς χώρας. Ἡ ἀκατοίκητος Σάσσων, ἡ ὁποία ἐσχάτως ἔπαυσε διπλωματικὸν ρόλον ἥτο καταλλήλότη. Τὴν ἀγοράζει ἐν δημοπρασίᾳ μία πριγκίπισσα πλουσία, ἣτις μεταβάλλει τὴν ξηρόνησον εἰς Παράδεισον. Ἀλλὰ συγχρόνως καθιστᾷ εὐτυχὴ ὅποιον ἀγαπήσῃ, προχειρίζουσα αὐτὸν Πρωθυπουργόν της. Ἕνας κατετάγιος Ἡπειρώτης νέος καὶ εὐμορφος, ὁ Βάγγος ἐλκεῖ τὰ ἐρωτὰ ὁλόμενα τῆς, ἐνῶ ἡ ὑπασπιστρία τῆς ἀγαπᾷ τὸν ἀκόλουθον τοῦ Βάγγου. Ὁ πρωθυπουργὸς προσπαθεῖ νὰ ἐξοντώσῃ τὸν Βάγ-

γον, ὅτε οἱ Ἀλβανοὶ ἐπαίπτουν κατὰ τῆς νήσου. Οἱ γηραιοὶ σύμβουλοί της, ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ὁ ἀνδραρχὴς της, ἀδυνατοῦν νὰ τὴν ὑπερασπίσων· καὶ σώζεται ἡ νῆσος χάρις εἰς τὸν ἐραστὴν τῆς πριγκίπισσης Βάγγον, ὅστις τίθεται ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ στρατοῦ καὶ ὡς γέρας τῆς νίκης λαμβάνει τὴν καρδίαν τῆς ἡγεμονίδος. Καὶ φεύγουσι διὰ τὴν Ἡπειρον νὰ ζήσουν ἐν ἡσυχίᾳ.

Γενικῶς ὁ κ. Σαμάρας ἐφάνη εἰλικρινής· ὑπῆρξεν οἷος εἶνε ἀπὸ μουσικῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἰδιοσυγγρασίας καὶ ἀπὸ ἰταλικῆς ἐπιδράσεως ἢ μᾶλλον ἀπορροφήσεως. Προσπαθεῖ νὰ ἀρέσῃ, ἀπειθυνόμενος εἰς τὸ αἶσθημα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ καθυποτάσσεται εἰς τεχνοπλοῖαν. Κάποια ἐφημερίς ἀπήτησε παρὰ τοῦ κ. Σαμάρα νὰ γράψῃ ἑλληνικὴν μουσικὴν· ἀλλ' εἶνε μὲ τὴν ἀξίωσιν αὐτὴν ὡς νὰ τὸν ὠθεῖ εἰς ἀποτυχίαν διὰ νὰ ἔχῃ ἓνας μουσικὸς ἑλληνικὸν ὕψος, πρὸς νὰ προσοικειωθῇ καὶ αἰσθανθῇ τὴν ζωὴν, ἣτις ἐμπνέει τὴν λαϊκὴν μουσικὴν. Ἀλλὰ θὰ καταλήξῃ εἰς μίαν βεβιασμένην ἀπόπειραν, καὶ ἔχομεν παραδειγμα τὴν «Ρέαν». Δὲν μᾶς ἐξένισε συνεπῶς ἐὰν εἰς τὴν Πριγκίπισσαν τῆς Σάσσων, πλὴν ἐνὸς δημοτικοῦ ποιμενικοῦ μοτίβου ἢ ἄλλῃ μουσικῇ εἶνε διεθνῆς, ἀσθενὴς δὲ εἶνε ἡ δικαιολογία ὅτι τοῦτο ἐγένετο διότι προερίζεται ἡ ὑπερέτα νὰ κάμῃ τὸν γύρον καὶ εὐρωπαϊκῶν θεάτρων· ἀλλ' ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἑλληνικὸς χρωματισμὸς μιᾶς ὑπερέτας θὰ ἦτο